Masonluk Tarihinde Anlatılmayanlar

Bölüm 11

Anlatılmayanların Anlatısı (VI)

KÜLTÜR ADAMLARI

Masonluk Tarihi'nde anlatılmayanlardan söz ederken, konunun ikide birde şu Siyon Örgütü'ne getirilmesinden belki de sıkılmışsınızdır. Hatta şimdi *"O konu bitmemiş miydi?"* demekte olabilirsiniz.

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin tarihçesinde bazı anlatılmamış noktalara değinirken, Siyon Örgütü hiç de gündeme gelmemişti. Bunun öncelikli nedeni, 18. yüzyılın ikinci yarısında Masonluğun yakasını bırakmış olması ya da öyle görünmesiydi. Almanya'da Baron von Hund'a verdiği gizli destek dışında Masonluk ile pek de ilgilenmez olmuştu; herhalde kendi amacı doğrultusunda artık pek işine yaramayacağını düşündüğü için... Bu belki de o sıradaki bireysel tutum olabilir. Belki de Avusturya-Macaristan İmparatoriçesi Maria Theresa'nın baskısıyla, kocası François de Lorraine, o sırada örgütün büyük üstatlığını almış olan kardeşi Charles de Lorraine'e bu işe bulaşmamasını önermiştir.

Ancak bu konunun sonradan yine gündeme gireceğini de belirtmiştik.

Önceki bölümde coğrafî bakımdan önce Amerika'daydık. Siyon Örgütü oralara hiç uzanmamıştı; ilgi alanı değildi çünkü… Sadece Batı Avrupa'da görünürdü; biraz da ortalara doğru… 8. yüzyıldan bu yana tarih boyunca o çevrenin her neresinin arka planında bir karışıklık, bir entrika varsa, Siyon Örgütü'nün orada mutlaka burnu ya da parmağı vardı. Britanya'ya uzanması, Stuart hanedanın İngiltere'deki davası peşinde koşması bile biraz rastlantısal biraz da dolaylı bir nedenle olmuştu.

Önceki bölümün sonrasında ise 18. yüzyılın ikinci yarısında Prusya Kralı Friedrich II'nin Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'yle bağlantısı konusunu ele alıp irdeledik. Masonluk Tarihi'nde anlatılmayanların anlatısına göre, aslında olmayan ama varmış gibi gösterilmiş bir bağlantı… Bu işin içinde Siyon Örgütü göze çarpmadı.

Şimdi biraz dokunalım, asal konu başlığımızla bağlantısı olmasa da… İzleyecek olan bölüme hazırlık. Hani tarihçilerin anlatımlarında boşluk kalmasından hoşlanmadıklarını söylemiştim ya; onun gibi bir şey…

***

Kimilerine göre Siyon Örgütü (Prieuré de Sion) diye bir şey yoktur; hiçbir zaman olmamıştır. Bu, 21. yüzyıl başlarında yazdığı sansasyonel romanlar ile pek ünlenmiş olan Dan Brown'un yapıtlarındaki kurgular gibi tümüyle imgesel (hayalî) bir organizasyondur.

Kim bilir, belki sahiden de öyledir.

Ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında geçen, Masonluğu da işin içine katan anlatacağımız bir olay, varlığı yadsınan bu örgüt ya da organizasyonun tarihsel gerçekliğine işaret eder. Bu olayın, Siyonistlerin Masonluk ile bağlantılı en büyük atağı olduğu bile söylenebilir.

Siyon Örgütü'nün tarihteki varlığını kanıtlar mı?

O kadar iddialı olunamaz; işaret eder, o kadar… İzleyecek bölümde bu konuyu anlattığımızda, siz kendi göreli yargınızı oluşturursunuz.

Bu olay Masonluk Tarihi'nde günümüze dek anlatılmamıştır. Masonlukla bağlantısının kurulması istenmemiş hatta yadsınmıştır, güneşi balçıkla sıvamaya kalkışmak gibi… Gelecekte belki bu hatadan dönülür.

İşte o önemli konuya girmeden önce, bu bölümde 18. yüzyıl sonları ile 19. yüzyılın ilk yarısında neler olup bittiğini kısaca gözden geçirelim.

***

İlgi alanımız bakımından uzunca bir süre Siyon Örgütü'nden ses yok.

Büyük Üstat Charles de Lorraine 1780 yılında ölünce, yerini yeğeni **Maximilian von Habsburg-Lorraine** aldı.

Bu dönemde, diğer çoğu Avrupa soylularından farklı bazı özellikleri bakımından benzer iki kişi görürüz: Biri Prusya Kralı Friedrich II, diğeri Avusturya-Macaristan Arşidükü Maximilian.

Benzerlikleri şöyle: Her ikisi de hayli geniş kültürlü ve aydın olup, edebiyata ve sanata çok düşkün.

Maximilian, Fransa başta olmak üzere Avrupa'da giderek gelişmekte olan aydınlanma eylemini yakından izliyordu. Kral Louis XVI'nın çok yanlış tutumu nedeniyle gidişin nereye varacağını kestirebiliyordu. Ablası Kraliçe Marie-Antoinette'i, yakında patlak vermesi beklenir olaylar üzerine uyarmıştı. Fakat ablanın böyle şeylerle ne ilgilendiği vardı ne ilgileneceği... Sadece keyfine bakıyordu. Hani tarih kitaplarında *«Ekmek bulamayanlar pasta yesin.»* dediği yazılıdır ya... Oysa devekuşu gibi kuma soktuğu kafasını oradan çıkarıp biraz çalıştırabilmiş, çevresinde neler olup bittiğine şöyle bir göz atma zahmetine katlanmış olsaydı, şunu anlardı:

Şayet Fransa'da artık yaklaştığı belli olan devrim önlenebilirse, krallık yerinde kalırdı. Böylece Lorraine ailesinin Fransa tahtını elde edebilme umudu sürerdi. Elbette Habsburg hanedanı da buna ortak olurdu; varsın olsun. Yeter ki Fransa'da şimdilik monarşi kurtulsun. Böylece belki de Avusturya-Macaristan İmparatorluğu bile gider onun yerine hepsini birden içeren *"Batı Avrupa İmparatorluğu"* gibi bir şey gelirdi. Hatta belki bu Kutsal Roma İmparatorluğu'nun lâfta kalmayıp, gerçekten etkin olarak yeniden canlandırılmasına yol açabilirdi. Habsburg-Lorraine hanedanı daha görkemli bir egemenliğe doğru ilerleyebilirdi.

Sen bunları kime anlatıyorsun?... Kendisini âdeta dünyanın mutluluk önderi olduğunu, halkın da refah içinde bir yaşam sürdüğünü sanan bilgi ve akıl yoksunu Marie Antoinette'e mi?

Geçiniz!

***

Maximilian von Habsburg-Lorraine, kendisine sorulduğunda, Masonluk ile bağlantısı olmadığını söylermiş.

Bir bakıma doğru sayılır ama biraz kelime oyunu... Masonluğa girmiş. Annesi, Masonluğa karşıt tutumuyla babasını her bakımdan uzak tutmayı başarmış ama oğlunu engelleyememiş. Fakat Maximilian da Masonluğa pek ısınamamış, kısa sürede ilgisini yitirip ilişkisini kesmiş.

Buna karşın Masonluğa destek vermekten geri kalmadığını biliyoruz.

İmparatoriçe Marie-Theresa ölür ölmez Avusturya'da Masonluğun hızla serpildiği görülüyor. Saray çevresinde mason olmayan hemen hiç kimse kalmamış. **Antonio Salieri** ile **Wolfgang Amadeus Mozart** başta olmak üzere, Maximilian'ın özel çevresindeki dostlarının çoğunun mason olduğu görülüyor.

Salieri ve Mozart ile birlikte diğer kimi ünlü sanatçılar

Maximilian'ın, Masonluğu Siyon Örgütü'nün amaçları doğrultusunda kullanmaya heveslendiğine dair de hiçbir iz yok.

Fransa'daki 1789 devrimiyle krallığın alaşağı edilmesi, Siyon Örgütü'nün büyük üstadının da Habsburg-Lorraine hanedanından oluşu, Siyonistlerin emellerinin gerçekleşebilmesi bakımından uzun vadede değil anlık olarak çok değerli bir fırsattı. Belki bir "karşı devrim" yapılabilir, Lorraine ya da Guise ailelerinden birinin tahta çıkması sağlanabilirdi.

Siyon Örgütü'nün ilk ve asal hedefi, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi hâlâ Fransa idi. Fransa elde edilmedikçe, Kutsal Roma İmparatorluğu'nun yeniden canlandırılması ancak bir tatlı düş olarak kalırdı. Maximilian, belki bunu Siyon Örgütü'nün gelmiş geçmiş büyük üstatlarının tümünden çok daha iyi kavrıyordu.

***

Daha önce birkaç kez değinilmiş bir noktayı yinelemekte yarar var:

Siyonizmin temel stratejisi uyarınca, tarih boyunca bu örgütün büyük üstatları, gösterdikleri etkinliklerde hep perde arkasında -kuliste- kalır, sahnede mutlaka bir başkasını oynatırlardı. Kimi zaman asker sayılan kişiler, kimi zaman ezoterik nitelikli bir tarikatın üyeleri, kimi zaman politikacılar ve bürokratlar kullanılmıştı. Masonlar da denenmiş ama Siyonistlerin bakış açısından pek işe yaramadıkları görülmüştü.

Maximilian, örgütün önceki büyük üstatlarından farklı düşünüyordu. Sanatın önemini ve değerini, toplum üzerindeki etkisini çok iyi biliyordu. Bu dönemde, çağın değişim gösteren koşulları altında, Siyonizmin başarıya yönelebilmesi için entrika çevirmek hiçbir işe yaramazdı. Önce toplumlar elde edilmeli, sıradan insanların bile gönülleri fethedilmeliydi. Ona göre bunu ancak sanatçılar, düşünür ve yazarlar, bir diğer deyişle **kültür adamları** sağlayabilirdi.

Ya din adamları?

Maximilian onların hiçbirinin işe yaramayacağını da çok iyi biliyordu. Bırakın hepsinin aslında kendi çıkarını gözetmesini, İskoçya'da bir zamanlar olduğu gibi Merovenjlerin "ülkenin değil halkın kralı olmak" tarzındaki anlayışını kavrayamazlardı.

Nitekim bu nedenle Siyon Örgütü'nün Fransa'daki aydınlanma eyleminde payı olduğu söylenebilir; özgürlük ve eşitlik gibi kavramlar aslında hiç işine gelmese bile…

Ancak Siyon Örgütü, bu düşünceyle Fransa'daki aydınlanma eylemini olanca gücüyle desteklerken, kantarın topuzu elden kaçmıştı. Fransızlar uyanınca, ülkelerine ulusçuluk bilinciyle sahip çıkmaya başlamıştı.

Fakat elbette monarşiden demokrasiye, cumhuriyete ilk geçiş bir devrimle sağlanabilse de bunun tutarlı ve kalıcı oluşu zamana bağlıydı. Her an bir tersine dönüş olabilirdi.

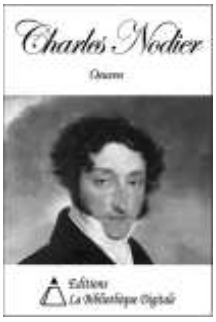
Nitekim Napoléon Bonaparte, kendisini yeterince güçlü görünce cumhuriyeti bir yana itip imparatorluğunu ilan ediverdi.

Maximilian birkaç yıl daha önce, 1801'de, henüz 44 yaşındayken öldüğü için bu dünyadan mutlu olarak gitmiş sayılmalı; Beethoven'in de isyan edip onun onuruna bestelemiş olduğu senfonisini değiştirdiği bu olayı görmediğinden ötürü…

CHARLES NODIER

Fransa, 19. yüzyıla imparatorluk rejimi altında girmiş sayılır. Maximilian von Habsburg-Lorraine 1801'de ölmüş olduğundan, Siyon Örgütü'nü, üç yıl öncesinde bir Fransız burjuva ailesinin henüz 21 yaşındaki oğlu Charles Nodier'e bırakmıştı.

Adı sadece Fransız edebiyat çevresinde ve ancak sınırlı düzeyde bilinen Charles Nodier için *"19. yüzyıl başlarının ikinci sınıf bir romantik öykü ve roman yazarı"* denebilir.

Mesleği öyleydi. Fakat Siyon Örgütü'ne farklı bir eğilim verilmesi bakımından kendinden önceki büyük üstadın öngördüğü doğrultuda başarılı sayılabilecek adımlar attı.

Nitekim bu adımlar, yine dolaylı olarak, Masonluğun başına, izleyecek bölümde anlatılacak olan önemli bir soruna doğru ilerlemenin yolunu açacaktı. Nasılını göreceğiz.

Ancak Napoléon Bonaparte'ı imparatorluğunu ilan etti diye kötülemek acaba ne denli doğru?...

İmparatorluğun sınırlarını genişletirken sadece askerî zafer peşinde koşan bir komutan değildi o; aynı zamanda bilinçli bir kültür emperyalistiydi. İşgal ettiği hemen her ülkenin kütüphanelerini çok eski çağlarda olduğu gibi yakmıyorsa da kitapları ve belgeleri toplayıp Paris'e götürüyordu. Vatikan'da da yazılı-çizili ne varsa sandıklara doldurtarak aldırmıştı.

Napoléon, bu çok değerli hazineyi Arsenal Kütüphanesi'ne yığdırmıştı. Niyeti, Fransa'nın dünyanın en büyük, en zengin kültür birikimine sahip olmasını sağlamak olsa gerekti.

Kitap ve belge dolu binlerce sandık yıllarca bir yığınak halinde kaldı. Kapaklarını bile açan olmadı. Ta ki 1824 yılında Charles Nodier ne yapıp edip bu kütüphanenin yöneticisi olarak atanmayı başarana dek…

Arsenal Kütüphanesi, günümüzde bile içerdiği çeşitli hermetik, okült, kabalistik ve diğer ezoterik nitelikli kitap ve belgelerinin zenginliğiyle pek ünlüdür.

O tarihlerde bu kütüphaneye doldurulmuş kitaplar baştan sona Charles Nodier'in kurmuş olduğu ekibin elinden geçti.

***

Charles Nodier, ortaya çıkardığı her şeyi sanki doğrudan kendisi yapmış gibi böbürlenmekten pek hoşlanırdı. Aslında birçok yardımcısı vardı. Bunların arasında **Jean Baptiste Pitois** ile **Alphonse Louis Constant** adlı iki genç araştırmacı başta gelir. Bu iki kişinin yaptığı çalışmaların, "ezoterik kurumlar ve öğretileri hakkında genel bilgi" bakımından 19. yüzyılda başlı başına bir kültür patlaması oluşturduğu söylenir.

Herkesin **Eliphas Lévi** adıyla tanıdığı Alphonse Louis Constant, çok sonraki bir tarihte, 1861 yılında Paris'teki bir locada Masonluğa girmişti. Masonluğa girmiş olması pek önemli sayılmaz ama inisiyasyon töreni sonrasında yaptığı, belgelenmiş konuşmasındaki şu sözler çok ilginçtir: *«Ben buraya, yitirmiş olduğunuz gelenekleri size getirmek üzere geldim; kullandığınız işaret ve simgelerle bağlantılı asal bilgileri... Size Masonluğun oluşturulmasındaki asıl amacı göstereceğim.»*

Hiç kimse *"Masonluğa daha henüz girmiş olan bir kişi nasıl olur da böyle şeyler söyler?"* diye düşünmemiş, tepki göstermemişti. Orada bulunanların hepsi olmasa da çoğu onun kim olduğunu, yıllardan beri yaptığı çalışmaları, yazdığı ve yayımladığı kitapları biliyordu. Hemen o gün Masonluktaki simgelerin Kabala'dan alınma olduğunu gösterir bir sunum bile vermişti.

Masonlar onu sessizce dinlemiş ama birçoğu ya hiçbir şey anlamamış, ya dediklerini umursamamış ya da inanmamıştı.

Kitabımızın konu kapsamıyla bağlantılı olmasa da Eliphas Lévi üzerine değinmek istediğim bir nokta var.

1307 yılında Fransa'da Tapınak Şövalyeleri tutuklandıktan sonra yapılan sorgulanmaları sırasında yöneltilmiş suçlamalardan biri, Hıristiyanlığı terk ederek Baphomet adlı bir puta taptıklarıydı.

Eliphas Lévi, bu terimin aslında bir kısaltmanın tersi, bir deyişin bir tür anagramı olduğunu ileri sürerek açılımını şöyle vermişti:

Tem. O. H. P. Ab. = Templi Omnium Hominum Pacis Abbas (insanlar arasındaki barışın babasının mabedi).

Baphometin bir de betimlemesi vardı. Aslında birkaç tane vardı da Eliphas Lévi birine itibar ederek şöyle bir çizim yapmıştı:

Altını imzalamış olduğu bu çizim, gerek 19. yüzyılda gerekse daha sonra dejenere edilerek antimasonik etkinliklerde kullanıldı.

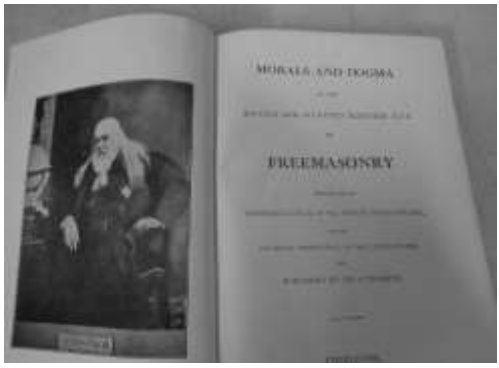
***

Eliphas Lévi, adından belli olduğu üzere Yahudi asıllıydı. Birlikte çalışıp destek verdiği Charles Nodier ise Siyonist olduğuna göre Antisemitist... Nasıl olup da anlaştıkları sorulabilir.

Eliphas Lévi'nin dinsel inancı yani ne denli Yahudi olduğu bilinemez. Üstelik Antisemitizm akımına karşı adını da değiştirmiştir. Vermiş olduğu yapıtlara bakılınca, Kabalist olduğu rahatça söylenebilir.

Çalışmalarının hiç olmazsa bir bölümünü Masonluğa mal edebilmek için gösterdiği çabadan yeterince başarı sağlayamadı. Anlatımlarıyla ilgilenen oldu ama Paris'teki localarda ve yakın çevresinde değil...

Bunlar ancak daha sonraları araştırıcı ve yazar masonlardan kimisinin ilgisini çekti. Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin tarihteki en önemli çehrelerinden biri olan **Albert Pike** bunların başında gelir. Masonik araştırma yapan masonların önemli başvuru kaynaklarından biri niteliğini taşıyan ***"Morals and Dogma"*** özellikle Eliphas Lévi'nin ileri sürmüş olduğu ilkelerden esinlenilerek yazılmıştı.

Bütün bunlara bakarak 19. yüzyılda Siyonizm'in bu kanaldan Masonluğu etkilemeye çalışmış olduğunu söylemek acaba ne denli doğru olur?

***

Charles Nodier, kütüphanedeki sandıklarda bulduğu kitaplardan bazılarını yeniden derleyip yayımladı. Merovenjler ile bağlantılı tarihsel bilgilere özenle yer ayırdı.

Bu çalışmalara, yapıtlarıyla dünya çapında ünlü birçok düşünür ve yazar katılmaktaydı: Victor Hugo, Honoré de Balzac, Alexandre Dumas, Alphonse de Lamartine, François René de Chateaubriand vb...

Bu yazarlardan hepsinin ezoterik konularda çalışmaları vardır. Hepsi de tarih boyunca karanlıkta kalmış, saklanmasına çok uğraşılmış birçok önemli bilgiyi gün ışığına kavuşturup, insanlığa mal etmiştir.

Fakat ansiklopedilerde bunlardan pek söz edilmez. Tıpkı aslında dünyanın gelmiş geçmiş en büyük alşimistlerinden olan Isaac Newton'un sadece bir bilim adamı olarak tanıtılışı, alşimistliği bir yana dursun, felsefî çalışmalarına hiç değinilmeden geçilişi gibi…

Anlaşılan o ki artık Siyon Örgütü'nde sadece amaç değil, yöntem de önemsenir olmuştu.

Charles Nodier'e göre, *"Amaç uğruna her girişim, uygulanan her yöntem geçerlidir"* tarzındaki anlayış terk edilmeli, halkın yüzyıllardan beri yoksun tutulmuş olduğu bilgileri edinmesi sağlanmalıydı.

Şayet Avrupalılar gözlerinden kaçırılmasına çalışılmış Merovenjler'i tanır, bu konudaki gerçekleri öğrenirlerse, Siyonizmin ülküsü de halk desteğiyle gerçekleşme yoluna girerdi. Bu ise hayli uzun zaman alacak, sabırlı bir çalışma yapılması demekti fakat amaca varmak için bunu göze almak gerekliydi. Şimdi geçmiş yüzyılların yararsız ve yanlış politikalarla boşa harcanmış olduğu görülüyordu.

Bunun bir diğer anlamı, Siyon Örgütü'nün artık politik entrika çevirmeye son verdiği olarak yorumlanabilir.

Elbette Charles Nodier bunları açıkça ve tıpatıp böyle söylememişti ama yazıları dikkatle ve Siyon Örgütü ile bağlantılanarak incelenirse bu sonuca varılır.

Charles Nodier'in öngörmüş olduğu, tarihin o dönemine daha uygun düşen bu tutum, ondan sonra da sürdürüldü mü acaba?

Daha önemlisi, bunlar Masonluk Tarihi'nde de anlatılmalı mıydı?